

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 42/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 oktober 2001 en proposition med förslag till lag om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (RP 188/2001 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— en lagmotion med förslag till lag om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (LM 33/2001 rd — Ulla-Maj

Wideroos /sv m.fl.), som remitterades till utskottet den 17 maj 2001.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Kari Ilmonen, social- och hälsovårdsministeriet
- sakkunniga Anna-Maija Haliseva-Lahtinen, Finlands Kommunförbund
- ombudsmannen Inka Kanerva, Förbundet för ensamförsörjare och föräldrar med gemensam vårdnad r.f.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Skattebetalarnas Centralförbund r.f.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ändras så att avgifterna för barndagvård justeras från ingången av 2002 utgående från stegringen i kostnadsnivån. Detta skall genomföras genom en ändring av de inkomstgränser som ligger till grund för avgifterna, av den lägsta och den högsta avgift som tas ut och av den inverkan som syskon, som inte är i dagvårdsålder, har på familjens inkomster som ligger till grund för avgifterna. En ny hög-

sta avgift tas i bruk för det andra barnet i familjen som är i dagvård. Den gällande lagstiftningen föreslås bli preciserad när det gäller avgifterna för en familj som har fler än ett barn i dagvård. Som familjens första barn betraktas då alltid det yngsta barnet som utnyttjar dagvårdstjänster. Avgifterna för det tredje barnet bestäms i förhållande till den beräknade avgiften för heldagsvård för det yngsta barnet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002.

Lagmotionen

I lagmotion LM 33/2001 rd föreslås att tabellen för dagvårdsavgifterna skrivs utgående från antalet barn.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Följaktligen tillstyrker utskottet lagförslaget i propositionen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

I samband med behandlingen av propositionen har röster höjts för att systemet med dagvårdsavgifter bör förenklas. Vad som betraktas som familjens storlek när dagvårdsavgiften fastställs är en fråga som uppmärksammas särskilt. I familjen anses ingå högst två barn som omfattas av rätten att välja vårdform enligt 11 a § lagen om barndagvård, inte samtliga barn i familjen. Utskottet ser det också som ett missförhållande att ensamföräldrar med flera barn särbehandlas jämfört med familjer i samma inkomstklass med men två försörjare.

Utskottet konstaterar att propositionen inte leder till ändringar i avgiften för det andra barnet i de familjer där avgiften för det första barnet är under 180 euro i månaden.

Utskottet har redan i ett tidigare betänkande (ShUB 19/1999 rd) ansett att det bör utredas om storleken på dagvårdsavgifterna är ändamålsenlig och rättvis. Till de faktorer som i det sammanhanget bör vägas in hör hur man definierar familj, vilka effekter familjens storlek har och hur familjens storlek bestäms, vilka inkomstgränser som skall gälla för avgiften och en hur stor andel avgiften skall utgöra av inkomsterna i procent och om det ligger en drivfjäder i avgiften samt andra liknande faktorer.

Enligt utredning till utskottet har social- och hälsovårdsministeriet för avsikt att reda ut de strukturella problemen i anknytning till dagvårdsavgifterna och ta reda på om författningar-

na bör förenklas. Utskottet skyndar på utredningen och förutsätter att regeringen under 2002 lämnar en proposition om de behövliga ändringarna i lagstiftningen (*Utskottets förslag till uttalande*).

Detaljmotivering

7 a §. Avgifter för barndagvård. Utskottet föreslår att 5 mom. ändras så att passusen om en högsta avgift på högst 180 euro för det andra barnet i heldagsvård tas in i 5 mom. i stället för 8 mom. Som en följd härav stryks passusen i 8 mom. För att förenkla 5 mom. föreslår utskottet att också avgiften för det andra barnet och följande barn fastställs utifrån den beräknade avgiften för heldagsvård för det yngsta barnet. Som en teknisk ändring föreslår utskottet att det i 8 mom. anges att det handlar om månadsavgifter. Ytterligare föreslår utskottet att ordet "annat" fogas till texten i 4 mom.

Lagmotionen

Utskottet föreslår att lagförslaget i den lagmotion utskottet behandlat förkastas, eftersom såväl propositionen som utskottets förslag avviker från det som föreslås i lagmotionen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 33/2001 rd förkastas och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande):

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 7 a § 3—5 och 8 mom. dessa lagrum sådana de lyder 3—5 mom. i lag 1134/1996 och 8 mom. i lag 1308/1999, som följer:

7 a §

Avgifter för barndagvård

— — — — —
(3 mom. som i RP)

Om familjen har andra barn utöver dem som avses i 2 mom. dras 89 euro för varje *annat* barn av från den inkomst som ligger till grund för avgiften.

Om flera än ett barn inom samma familj befinner sig i dagvård som anordnats av kommunen, får en avgift enligt den högsta avgiftsprocenten bestämmas för det yngsta barnet i heldagsvård. För det barn som kommer näst i åldersordning och är i heldagsvård får en lika stor

avgift bestämmas som för det yngsta barnet, dock högst 180 euro i månaden. Avgiften för varje följande barn är 20 procent av avgiften för det yngsta barnet. Som grund för att fastställa avgiften för *familjens andra barn* och följande barn används den beräknade avgiften för heldagsvård för det yngsta barnet.

— — — — —
Avgiften för heldagsvård får vara högst 200 euro i månaden per barn. (*Utesl.*) En avgift som är mindre än 18 euro uppbärs inte för ett barn.

— — — — —
Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder de strukturella problemen i anknytning till dagvårdsavgifterna och

klarlägger om det finns ett behov av att förenkla författningarna och under 2002 lämnar en proposition till riksdagen om behövliga ändringar i lagstiftningen.

ShUB 42/2001 rd — RP 188/2001 rd

Helsingfors den 27 november 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
medl. Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv

Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

biträdande sekreterare Harri Sintonen.